

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obo/4/2017
Identifikačné číslo spisu: 7010234443
Dátum vydania rozhodnutia: 21.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7010234443.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Soni Pekarčíkovej v spore žalobcu: Bratislavské tlačiarne, a. s., so sídlom Prístavná 1, Bratislava, IČO: 17 336 414, zastúpené JUDr. Františkom Kočkom, advokátom, Stropkovská 48, Košice, proti žalovanému: Ing. Alexandra Chapčáková, PhD., so sídlom Mirka Nešpora 11, Prešov, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu BIANCO NEGRO HOLDING, spol. s r. o. v likvidácii, Pražská 2, Košice, IČO: 31 338 429, zastúpená JUDr. Miroslavom Katunským, advokátom Advokátskej kancelárie JUDr. Katunský, JUDr. Kuzma a spol., Floriánska 16, Košice, o určenie existencie právneho vzťahu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. mája 2016, pod č. k. 5Cbi/6/2010-84, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 5Cbi/6/2010-84 zo dňa 11. mája 2016 v napadnutej vyhovujúcej časti a súvisiacom výroku o trovách konania mení tak, že žalobu z a m i e t a.

Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 5Cbi/6/2010-84 zo dňa 11.5.2016, určil, že právny vzťah založený zmluvou o nájme k pozemku zo dňa 29.1.1998 uzatvorenou medzi prenajímateľom Bratislavské tlačiarne, a. s., IČO: 17 336 414, Prístavná 1, Bratislava, zapísaným v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I v oddiele Sa, vložka číslo 571/B a nájomcom BIANCO NEGRO HOLDING, spol. s r. o. v likvidácii v konkurze, IČO: 31 338 429, so sídlom Pražská 2, Košice, zapísaným v Obchodnom registri Okresného súdu Košice I, oddiel Sro, vložka č. 13562/V trvá aj po 31.5.2010. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Súčasne rozhodol o povinnosti žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 459,07 Eur na účet právneho zástupcu žalobcu, z toho určil trovy právneho zastúpenia vo výške 359,57 Eur, iné trovy predstavujú sumu 99,50 Eur. Túto povinnosť určil v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu súdu dňa 29.10.2010 domáhal určenia, že právny úkon zo dňa 18.2.2010 - výpoveď zmluvy o nájme pozemku uzatvorenej 29.1.1998 vykonaný Ing. Alexandrou Chapčákovou, PhD. správkynou konkurznej podstaty úpadcu BIANCO NEGRO HOLDING spol. s r.o. v likvidácii v konkurze, IČO: 31 338 429 so sídlom Pražská 2, Košice, je neplatný, že účinky tohto právneho úkonu zo dňa 18.2.2010 nenastali a zároveň žiadal určiť, že právny vzťah založený zmluvou o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 uzatvorenou medzi prenajímateľom Bratislavskej tlačiarne a. s. a nájomcom BIANCO NEGRO HOLDING spol. s r. o. v likvidácii v konkurze trvá aj po 31.5.2010. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že bol vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa na Lazaretskej ul. v Bratislave, vedených Správou katastra pre hlavné mesto Bratislava, v okrese Bratislava I, obce Bratislava - mestská časť Staré mesto, kat. úz. Staré Mesto na LV č. XXXX ako stavba so súpisným číslom XXXX, pozemok s parcelným číslom XXXX s výmerou X.XXX m² a pozemok s parcelným číslom XXXX/X s výmerou 66 m². Kúpnu zmluvou zo dňa 29.1.1998 žalobca ako predávajúci previedol vlastnícke právo k vyššie označenej stavbe na kupujúceho - spoločnosť Nákupné centrum s. r. o., IČO: 35 700 831, pričom pozemky s parc. číslami XXXX a XXXX/X neboli predmetom kúpnej zmluvy a ich vlastníkom je aj v súčasnosti žalobca. Dňa 29. januára 1998 bola uzatvorená zmluva o nájme pozemku, ktorou žalobca ako prenajímateľ prenechal spoločnosti BIANCO NEGRO HOLDING spol. s r. o., ako nájomcovi pozemky do nájmu, trvanie nájmu bolo dohodnuté na dobu určitú v dĺžke 30 rokov od 1.2.1998 do 31.1.2028, pričom v čl. II. nájomnej zmluvy sa strany dohodli, že nájmnú zmluvu nemožno vypovedať, pričom nájmnú zmluvu možno ukončiť pred ukončením platnosti vzájomnou dohodou zmluvných strán. Zmluvou o dlhodobom podnájme pozemku z 29.1.1998 prenechala spoločnosť BIANCO NEGRO HOLDING spol. s r. o., vyššie označené pozemky do podnájmu spoločnosti Nákupné centrum s. r. o. na určitú dobu, rovnako v trvaní 30 rokov od 1.2.1998 do 31.1.2028, pričom podľa článku II podnájomnej zmluvy nájmný pomer podľa tejto zmluvy je možné zrušiť len dohodou medzi prenajímateľom a nájomcom. Ďalej uviedol, že svoju vôľu ohľadom dlhodobosti nájmu a podmienok jeho ukončenia zmluvné strany nájomnej zmluvy zvýraznili aj v Dodatku č. 1 k nájomnej zmluve zo dňa 8.7.2002, v zmysle ktorého doba trvania nájmu je dohodnutá na určitú dobu, a to od 1.2.1998 do 31.12.2028 s tým, že nájmnú zmluvu nemožno vypovedať a nájmnú zmluvu možno ukončiť pred ukončením platnosti vzájomnou dohodou zmluvných strán.

3. Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.04.2003 vedený pod sp. zn. 3K/183/2002-25 bol vyhlásený konkurz na majetok žalovaného a za správkynú konkurznej podstaty úpadcu bola uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 4.7.2003 ustanovená Ing. Alexandra Chapčáková, PhD. Dňa 19.2.2010 bol žalobcovi doručený list zo dňa 18.2.2010 označený ako výpoveď nájomnej zmluvy, ktorým mu správkynia konkurznej podstaty úpadcu BIANCO NEGRO HOLDING spol. s r. o. v likvidácii v konkurze oznamuje, že nájmnú zmluvu zo dňa 29.1.1998 vypovedá podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní s tým, že nájom sa končí dňom 1.6.2010, na čo žalobca listom zo dňa 24.2.2010 oznámil svoj nesúhlas s výpoveďou a považoval ju za neplatnú. Žalovaná listom zo dňa 21.5.2010 oznámila, že odvoláva výpoveď danú listom zo dňa 18.2.2010, následkom čoho nájmný pomer podľa zmluvy o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 naďalej trvá. Súhlas s odvolaním výpovede žalovanej oznámil žalobca listom zo dňa 31.5.2010. V rozpore s odvolaním výpovede považoval žalobca výzvu žalovanej zo dňa 8.10.2010, v ktorej vyzýva žalobcu k vydaniu nespotrebovaného nájmného v prospech konkurznej podstaty úpadcu, čo žalovanej oznámil listom zo dňa 20.10.2010.

4. Ďalej žalobca tvrdil, že účinky právneho úkonu - výpovede nájomnej zmluvy zo dňa 18.2.2010 nenastali, pretože právo správkyni konkurznej podstaty úpadcu uskutočniť právny úkon vypovedať nájmnú zmluvu je s poukazom na ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka premlčané. Podľa názoru žalobcu premlčacia doba na uplatnenie práva vypovedať nájmnú zmluvu začala plynúť najneskôr 17.9.2004 a uplynula najneskôr 17.9.2008, z čoho vyvodil, že výpoveď nájomnej zmluvy zo dňa 18.2.2010 bola žalobcovi doručená až po márnom uplynutí premlčacej doby, t. j. 19.2.2010. Rovnako tvrdil, že právny úkon správkyni konkurznej podstaty žalovaného, ktorým vypovedal zmluvu o nájme pozemku, je v rozpore s dobrými mravmi, a teda je neplatný a to z dôvodov, že ustanovením § 14 ods. 3 ZKV nie sú dotknuté ostatné ustanovenia nájomnej zmluvy a aj správca konkurznej podstaty úpadcu - nájomcu je viazaný ich obsahom. Nájmná zmluva bola uzatvorená na dobu určitú, ktorá bola vopred dohodnutá na dobu 30 rokov. V ten istý deň boli uzatvorené aj podnájmná zmluva a kúpna zmluva,

pričom účinnosť týchto zmlúv bola v zmysle ich záverečných ustanovení navzájom previazaná. Aj kúpna cena v kúpnej zmluve bola dojednaná s ohľadom na dlhodobý nájomný a podnájomný vzťah, u ktorých bola dohodnutá doba nájmu na 30 rokov. Aj napriek uvedenému správkyňa konkurznej podstaty úpadcu nájomnú zmluvu vypovedala po viac ako 12 rokoch po jej uzatvorení a po takmer 7 rokoch odo dňa vyhlásenia konkurzu. Všetky práva a povinnosti vyplývajúce z vyššie uvedených zmlúv správkyňa konkurznej podstaty žalovaného počas celej doby od vyhlásenia konkurzného konania rešpektovala, počas takmer 7 rokov odo dňa vyhlásenia konkurzu do vypovedania nájomnej zmluvy sa žiadne podmienky v porovnaní s podmienkami, ktoré platili v čase uzatvorenia predmetných zmlúv a v čase vyhlásenia konkurzu až do vypovedania nájomnej zmluvy nezmenili. Všetky plnenia na základe predmetných zmlúv boli poskytnuté v zásade pred vyhlásením konkurzu a po jeho vyhlásení v podstate prenajímateľ, nájomca a ani podnájomca žiadne plnenie, pokiaľ ide o platby nájomného, neposkytli.

5. Žalobca v podanej žalobe zdôraznil, že vzhľadom na rozporné úkony žalovanej je jeho právne postavenie neisté, keď žalovanou je spochybnená existencia trvania nájomného pomeru medzi žalobcom a žalovanou. Nie je isté, či žalobca má v súčasnosti podľa Zmluvy o nájme pozemku z 29.1.1998 postavenie prenajímateľa a žalovaná postavenie nájomcu. Navyše v kúpnej zmluve boli v súvislosti s nájomnou zmluvou zriadené viaceré farchy týkajúce sa predmetných pozemkov. Z uvedeného vyvodil, že medzi žalobcom a žalovaným existuje stav objektívnej právnej neistoty.

6. Žalovaná vo svojom vyjadrení z 16.12.2013 uviedla, že považuje žalobu v celom rozsahu za nedôvodnú a podľa jej názoru žalobcom v poradí tretí požadovaný žalobný návrh (petit), činí v poradí prvý aj druhý navrhovaný petit nadbytočnými, keďže základom veci je z pohľadu žalovanej otázka trvania, resp. ukončenia nájomného vzťahu založeného zmluvou o nájme pozemku z 29.1.1998. Žalovaná tvrdí, že predmetný nájomný vzťah bol ukončený a to výpoveďou zo dňa 18.2.2010 v spojení s uplynutím výpovednej doby, ktorá výpoveď bola daná žalobcovi žalovanou ako správkyňou konkurznej podstaty úpadcu BIANCO NEGRO HOLDING spol. s r. o. v likvidácii. Žalobca naopak vo svojom návrhu tvrdí, že predmetnou výpoveďou k ukončeniu nájomného vzťahu nedošlo, čo zakladá na ním tvrdených skutočnostiach a to premlčanie práva na vypovedanie zmluvy a, že právny úkon vypovedania zmluvy je v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaná má za to, že ustanovenie § 14 Zákona o konkurze a vyrovnaní tak ako to vyplýva priamo zo znenia zákona, upravuje účinky vyhlásenia konkurzu. V prípade ustanovenia § 14 ods. 3 je účinkom vyhlásenia konkurzu vznik oprávnenia správcu vypovedať akúkoľvek nájomnú zmluvu (s výnimkou zmluvy o nájme bytu), a to aj v prípade, ak sa jedná o nájomnú zmluvu uzatvorenú na dobu určitú. Znenie ust. § 14 ods. 3 ZKV nepodmieňuje vypovedanie zmluvy žiadnym výpovedným dôvodom, preto priamym zákonným dôsledkom vyhlásenia konkurzu je možnosť vypovedania zmluvy aj bez uvedenia dôvodu. Možnosť vypovedania zmluvy má v zmysle uvedeného správca počas celej doby trvania nájomného vzťahu a toto právo vypovedania zmluvy sa nemôže premlčať, nakoľko sa neviaže na žiaden výpovedný dôvod (napríklad na omeškanie nájomcu s úhradou nájomného trvajúceho po dobu troch mesiacov, neviaže sa na porušovanie povinnosti nájomcu, na okamih zmeny osoby prenajímateľa v dôsledku prechodu, či prevodu vlastníctva a pod.).

7. Rovnako považuje žalobu založenú na tvrdení žalobcu o tom, že vypovedanie zmluvy žalovanou je výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi za nedôvodnú a tvrdenie za neopodstatnené. Žalobca poukazuje na súvisiace zmluvy, kúpnu zmluvu z 29.1.1998 a ďalej na zmluvu o dlhodobom podnájme, avšak len veľmi všeobecne s tým, že sa jedná o zmluvy vzájomne previazané, ktorými by došlo k podstatnej zmene pomerov, k čomu žalovaná uvádza, že ako správca konkurznej podstaty má oprávnenia a povinnosti, ktorými má sledovať záujem na pomernom, avšak čo najlepšom uspokojení pohľadávok veriteľov úpadcu, a nie sledovať záujem účastníkov iných právnych vzťahov. Navyše žalobca neoznačil žiaden konkrétny kontext výpovede, resp. ukončenia nájomného vzťahu, ktorý by sa prial dobrým mravom, odporoval zákonu alebo ho obchádzal, a preto navrhovala žalovaná žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

8. Žalobca vo svojom stanovisku k vyjadreniu žalovanej zotrval na tom, že nájomný vzťah nebol ukončený a trvá aj po 31.5.2010, pričom v celom rozsahu trval na dôvodoch, ktoré uviedol v podanej žalobe. Nestotožnil sa s názorom žalovanej, že právo vypovedania zmluvy sa nemôže premlčať, nakoľko sa neviaže na žiaden výpovedný dôvod a uviedol, že zmluva o nájme pozemku z XX.X.XXXX

uzatvorená medzi úpadcom, v tom čase v likvidácii žalovanou a žalobcom bola uzatvorená na dobu určitú, vyhlásením konkurzu na majetok žalovanej nastali osobitné právne účinky vyhlásenia konkurzu upravené v § 14 a osobitne pokiaľ ide o právo správcu konkurznej podstaty vypovedať nájomnú zmluvu v zmysle § 14 ods. 3 zák. č. ZKV. Zastával názor, že toto právo, ktoré nemal úpadca pred vyhlásením konkurzu a vzniklo osobitne správcovi konkurznej podstaty sa premlčuje. Preto trval na námietke premlčania v celom rozsahu. Rovnako trval na tom, že vypovedanie nájomnej zmluvy je v rozpore s dobrými mravmi, aj keď sa stotožnil s konštatovaním žalovanej, že správca konkurznej podstaty má oprávnenia a povinnosti, ktorými má sledovať záujem na pomernom uspokojení pohľadávok veriteľov úpadcu a nie sledovať záujem účastníkov iných právnych vzťahov. Zdôraznil však, že dosiahnutie tohto cieľa nemôže byť v rozpore so zákonom a v prípade, ak by správca vykonal právne úkony, ktoré sú v rozpore so zákonom sú neplatné, ako právne úkony iných účastníkov akýchkoľvek právnych vzťahov.

9. Zdôraznil, že vypovedanie zmluvy o nájme pozemku uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou nevyrieši komplexne všetky založené zmluvné strany. Zmluvné vzťahy medzi žalobcom a žalovaným ako aj Nákupným centrom s. r. o. Bratislava boli uzatvárané v dobrej viere na dobu určitú (30 rokov). Ukončenie zmluvného vzťahu jednostranným právnym úkonom vzhľadom na prepojenosť všetkých troch vyššie citovaných zmlúv a ich finančné vysporiadanie medzi všetkými účastníkmi na dobu 30 rokov vopred, je jednoznačne konaním v rozpore s dobrými mravmi, resp. so zneužitím práva. Žalobca je presvedčený, že žalovaná si aj týchto právnych skutočností je plne vedomá, keď listom z 21.5.2010 žalovaná konajúca správkynou konkurznej podstaty odvolala výpoveď nájomnej zmluvy na predmet nájmu (pozemok parc. č. XXXX o výmere 3286 m², pozemok pare. č. XXXX/X o výmere 66 m², zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. Staré mesto, obec Bratislava, mestská časť Staré Mesto), pričom v odvolaní výpovede z 21.5.2010 doručenej žalobcovi dňa 25.5.2010 sama uvádza, že nájomný pomer naďalej trvá. Zároveň dal do pozornosti aj konanie vedené na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. ICbi/74/2005 medzi žalobcom - Nákupným centrom s. r. o. Bratislava a úpadcom s tým, že podľa jeho informácii v tomto konaní bol vyslovený právny názor konajúceho súdu, že nedošlo k skončeniu podnájomného vzťahu, pretože hmotnoprávny úkon naďalej existuje a plní sa. Pokiaľ súd teda vyslovil právny názor, že existuje podnájomný vzťah, ktorý bol založený zmluvou o podnájme, ktorá sa odvíjala a obsahovala ten istý predmet nájmu ako zmluva o nájme pozemku uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným, musí existovať platne aj nájomný vzťah založený touto nájomnou zmluvou.

10. Súd vykonal dokazovanie oboznámením obsahu žaloby, vrátane pripojených listinných dôkazov predložených účastníkmi konania, oboznámením ich písomných stanovísk, obsahom pripojených spisov Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Cbi/7/2010, 2Cbi/7/2007 a sp. zn. ICbi/74/2005, vrátane listín pripojených z konkurzného spisu sp. zn. 3K/183/02.

11. Súd zhodnotil výsledky vykonaného dokazovania a dospel k tomuto právnenému záveru.

12. Vzhľadom na to, že žalovaný na pojednávaní dňa 11.5.2016 namietal, že v danom prípade u žalobcu nie je daný naliehavý právny záujem na určení existencie právneho vzťahu, ktorý vyžaduje § 80 písm. c/ O. s. p., súd sa v prvom rade v prejednávanej veci zaoberal touto námietkou žalovaného.

13. Podľa ust. § 80 písm. c/ O. s. p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

14. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle cit. ustanovenia musí byť naliehavý.

15. Vo všeobecnosti treba vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na podaní určovacej žaloby je daný vtedy, ak je daný aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorým je jasné ohrozenie právneho postavenia žalobcu a ktorý nemožno odstrániť inými prostriedkami. Pritom nie je dôležité, ako táto neistota vznikla. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie týchto pomerov, ktoré sú ohrozené neistotou.

16. Určovacia žaloba predpokladaná ustanovením § 80 písm. c/ O. s. p. je preventívneho charakteru a

má miesto jednak tam, kde možno pomocou nej eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu, ak k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, jednak v prípadoch, v ktorých určovací doba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu, tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov.

17. Podľa ustálenej judikatúry zásadne platí, že možnosť žaloby na plnenie spravidla vylučuje právny záujem na žalobe určovacej. Toto ale neplatí absolútne. Súdna prax už judikovala (judikát 40/1996 ZSP), že ak žalobca môže preukázať, že má právny záujem na tom, aby rozhodnutím súdu bolo určené určité právo alebo právny vzťah, napriek tomu, že by mohol žalovať priamo na plnenie, nemožno mu určovaciu žalobu odoprieť. Za nedovolenú pri možnosti žaloby na plnenie možno považovať určovaciu žalobu len tam, kde by neslúžila potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Ak však určovací žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je určovací žaloba prípustná aj napriek tomu, že je možná i žaloba na plnenie.

18. Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Pokiaľ chce žalobca osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, musí na jednej strane poukázať na určité skutkové okolnosti prejednávanej veci vedúce k sporu medzi účastníkmi a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, na druhej strane vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesné vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši (odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo teda vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie - rozsudok Najvyššieho súdu SR z 6. 12.2012 sp. zn. 5Cdo/31/2011).

19. Na základe vykonaného dokazovania aj s poukazom na vyššie uvedené má súd nepochybne za preukázané, že žalobca uniesol dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania naliehavého právneho záujmu na podaní tejto žaloby, pretože rozhodnutie o predmete daného sporu môže vyriešiť spornú právnu otázku účastníkov tohto konania a podľa jeho výsledku tiež predísť ďalšiemu sporu, môže vytvoriť pevný právny základ pre právny vzťah žalobcu a žalovaného, resp. môže vytvoriť predpoklady pre vyriešenie sporu mimosúdnou dohodou, bez potreby riešiť spor v konaní o plnenie.

20. Pokiaľ teda predmetná určovací žaloba môže odstrániť stav právnej neistoty a vytvoriť pevný základ účastníkov konania, nemožno žalobcovi určovaciu žalobu odoprieť.

21. V prejednávanej veci medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že ich zmluvný vzťah bol založený na základe zmluvy o nájme pozemku z 29.1.1998 uzatvorenej v zmysle ustanovenia § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka vrátane dodatku č. 1 k nájomnej zmluve zo dňa 8.7.2002, že žalobca ako vlastník a prenajímateľ prenechal spoločnosti BIANCO NEGRO HOLDING, spol. s r. o. úpadcovi ako nájomcovi pozemky (parcela č. XXXX a parc. č. XXXX/X) do nájmu na dobu určitú (30 rokov), že zmluvné strany sa dohodli, že zmluvu nemožno vypovedať a že ju možno ukončiť pred ukončením platnosti vzájomnou dohodou zmluvných strán. Rovnako nebolo sporné, že v ten istý deň ako nájomná zmluva boli uzatvorené aj ďalšie právne úkony, a to podnájomná zmluva (zmluva o dlhodobom podnájme pozemku), ktorú uzavrel ako nájomca spoločnosť BIANCO NEGRO HOLDING, spol. s r. o. a ako podnájomca Nákupné centrum s. r. o. na obdobie 30 rokov, t. j. na dobu totožnú s dobou nájmu podľa zmluvy o nájme pozemku uzatvorenej medzi žalobcom ako prenajímateľom a žalovaným ako nájomcom a na ten istý predmet nájmu. V rovnaký deň ako nájomná a podnájomná zmluva bola uzavretá aj kúpna zmluva, ktorou žalobca ako predávajúci (vlastník) previedol vlastnícke právo k stavbe so súp. č. XXXX na kupujúceho spoločnosť Nákupné centrum s. r. o., pričom pozemky, ktoré boli v nájme a podnájme, neboli predmetom kúpnej zmluvy a ich vlastníkom je naďalej žalobca. Účastníkmi konania nebolo rozporované, že uvedené zmluvy spolu obsahovo, časové a vecne súvisia, že práva a povinnosti v nich boli dohodnuté práve s ohľadom na celé platné obdobie trvania nájmu a že všetky plnenia na základe predmetných zmlúv mali byť poskytnuté pred vyhlásením konkurzu (na majetok spoločnosti BIANCO NEGRO HOLDING spol. s r. o. bol vyhlásený konkurz uznesením Krajského súdu v Košiciach z 30.4.2003 sp. zn. 3K/183/02-25), v dôsledku čoho prenajímateľ, nájomca ani podnájomca žiadne

plnenia, pokiaľ ide o platby nájomného, neposkytli po jeho vyhlásení.

22. Vykonaným dokazovaním mal súd rovnako za preukázané, že žalovaný (správkyňa konkurznej podstaty úpadcu BIANCO NEGRO HOLDING spol. s r. o.) listom z 18.2.2010 označeným ako „výpoveď nájomnej zmluvy“ doručeným žalobcovi dňa 19.2.2010 oznámila, že nájomnú zmluvu z 29.1.1998 vypovedá v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ZKV), s čím žalobca nesúhlasil, čo oznámil žalovanej svojim písomným podaním z 24.2.2010 a následne listom z 21.5.2010 doručeným žalobcovi dňa 25.5.2010 žalovaný oznámil, že odvoláva výpoveď danú listom z 18.2.2010, následkom čoho nájomný pomer podľa zmluvy o nájme pozemku z 29.1.1998 naďalej trvá, čo žalovaný potvrdil a túto skutočnosť nerozporoval. Žalobca súhlasil s odvolaním výpovede a svoj súhlas vyjadril aj písomným podaním z 31.5.2010.

23. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že pokiaľ žalovaný jednostranným právnym úkonom z 21.5.2010 v rámci výpovednej lehoty odvolal výpoveď z nájmu predmetných pozemkov a uvedeným podaním zároveň deklaroval, že nájomný pomer podľa zmluvy o nájme pozemku z 29.1.1998 naďalej trvá, je potrebné považovať následne učinенú výzvu zo strany žalovaného z 8.10.2010, ktorou vyzval žalobcu k vydaniu nespotrebovaného nájomného, za rozpornú s existujúcim právnym stavom. S prihliadnutím na vyššie uvedené je považovať žalobcom uplatnenú žalobu podaním z 29.10.2010 o určenie existencie právneho vzťahu za dôvodnú, pretože právne postavenie žalobcu v nadväznosti na zmluvu o nájme pozemkov z 29.1.1998 je vzhľadom na rozporné úkony žalovanej neisté a práve podaná určovací žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši, teda odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania, môže vytvoriť pevný základ pre právny vzťah žalobcu a žalovaného, resp. môže vytvoriť predpoklady pre vyriešenie sporu o plnenie mimosúdnou dohodou, teda vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie.

24. V súvislosti s obranou žalovaného, ktorý namieta, že u žalobcu absentuje naliehavý právny záujem na určení existencie právneho vzťahu, pretože žalovaný (po podaní žaloby žalobcom) dňa 17.12.2010 uplatnil žalobou (v postavení žalobcu) proti žalobcovi (v postavení žalovaného), a to v konaní vedenom pod sp. zn. 5Cbi/7/2010 nárok na vrátenie nespotrebovaného nájomného za obdobie od 1.6.2010 do 31.12.2028 súd uvádza, že uvedenej žalobe predchádzalo 2:0 strany žalovaného odvolanie výpovede z nájmu vo výpovednej lehote a žalovaný zároveň deklaroval, že nájomný vzťah v zmysle nájomnej zmluvy naďalej trvá, a preto ak napriek tomu podal žalobu, je potrebné považovať takúto žalobu za účelovú, vrátane obrany v prejednávanej veci, vzhľadom na sporné (protichodné) konanie žalovaného. Súd na podporu svojich záverov k účelovej obrane žalovaného (v snahe zmariť doposiaľ vykonané dokazovanie v prejednávanej veci s poukazom na ním podanú žalobu o plnenie) len dodáva, že aj z konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 5Cbi 74/2005 medzi žalobcom Nákupným centrom s. r. o. Bratislava a žalovaným (o určenie pravosti podmienenej pohľadávky) vyplýva, že obrana žalovaného je okrem iného založená aj na tom, že nedošlo k skončeniu podnájomného vzťahu, ktorý bol založený zmluvou o podnájme (ide o ten istý predmet nájmu ako v zmluve o nájme pozemku uzavretej medzi účastníkmi konania), čím žalovaný potvrdzuje aj existenciu nájomného vzťahu, od ktorého sa odvíja aj podnájomný vzťah.

25. Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu súd žalobe o určenie existencie právneho vzťahu vyhovel a určil, že právny vzťah založený zmluvou o nájme pozemku z 29.1.1998 uzatvorenej medzi prenajímateľom (žalobcom) a nájomcom (žalovaným) trvá aj po 31.5.2010.

26. Pokiaľ žalobca vychádzajúc z obsahu žalobného petitu sa samostatným výrokom domáhal aj určenia, že právny úkon z 18.2.2010 výpoveď zmluvy o nájme pozemku je neplatný a jeho účinky nenastali, ktoré výroky podľa názoru súdu je možné subsumovať po tretí výrok, súd prvej inštancie prisvedčil žalovanému, že v poradí tretí požadovaný žalobný petit činí prvý a druhý petit nadbytočnými a preto v tejto časti súd žalobu zamietol.

27. K námietke žalobcu o premlčaní práva žalovanej dať výpoveď z nájomnej zmluvy súd prvej inštancie ustálil, že je nesporné, že sa premlčujú všetky majetkové práva, okrem vlastníckeho práva avšak súd

zastáva názor, že vzhľadom na účelosť a zmysel konkurzného konania musí mať správca konkurznej podstaty možnosť v priebehu celého konkurzu robiť právne úkony smerujúce k zisteniu a speňaženiu majetku úpadcu. Predmetné veci to znamená, právo správcu dať kedykoľvek v priebehu konkurzu výpoveď zo zmluvy a to aj v prípade, že bola dohodnutá na určitý čas (§ 14 ods. 3 ZKV), preto námietku premlčania vznesenú žalobcom považoval súd za dôvodnú, pričom prihliadol aj na to, že z ustanovenia § 14 ods. 3 ZKV vyplýva pre správcu oprávnenie vypovedať nájomnú zmluvu a nie povinnosť.

28. Za dôvodné nepovažoval súd ani tvrdenie žalobcu, že právny úkon správkynke konkurznej podstaty úpadcu, ktorým vypovedala zmluvu o nájme pozemku je v rozpore s dobrými mravmi a teda je neplatný, pretože oprávnenie správcu konkurznej podstaty vypovedať aj zmluvu na dobu určitú vyplýva priamo zo zákona o konkurze a vyrovnaní, preto takto v súlade so zákonným zmocnením nemôže byť výpoveď správcu v rozpore s dobrými mravmi a postup správkynke konkurznej podstaty nemožno hodnotiť ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi.

29. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

30. Proti uvedenému rozsudku sa v zákonom stanovenej lehote odvolal žalovaný a to do výroku I. a III. napadnutého rozsudku nakoľko má za to, že výrok I. a III. rozsudku súdu prvej inštancie je právne nesprávny a podáva odvolanie v súlade s ustanovením § 365 ods.1 písm. h) C. s. p. Žalovaný má za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil ak dospel k záveru, že na základe vykonaného dokazovania bolo nepochybne preukázané, že žalobca uniesol dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania naliehavého právneho záujmu na podaní žaloby, pretože rozhodnutie o predmete daného sporu môže vyriešiť spornú právnu otázku účastníkov tohto konania a podľa jeho výsledku tiež predísť ďalšiemu sporu a vytvoriť pevný základ pre právny vzťah žalobcu a žalovaného. Naopak žalovaný má za to, že v danom prípade žalobca v konaní nepreukázal naliehavý právny záujem na určení existencie právneho vzťahu, ktorý vyžaduje § 137 písm. c) C. s. p., nakoľko v danej veci sa vedie konanie o plnenie vedené na Krajskom súde Košice pod sp. zn. 5Cbi/7/2010, pričom uvedená skutočnosť sama o sebe vylučuje to, aby bolo možné vyhovieť žalobe žalobcu. Podľa ustálenej súdnej praxe naliehavý právny záujem na požadovanom určení bude spravídla daný najmä vtedy, ak by bez tohto určenia bolo žalobcovo právo ohrozené, alebo ak by sa bez tohto požadovaného určenia stalo jeho právne postavenie neistým a naopak nebude daný spravídla v prípadoch, kedy možno žalovať priamo na splnenie povinnosti. Žalovaný má za to, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil ak dospel k záveru, že v danom prípade je podaný určovací návrh procesne prípustným nástrojom ochrany práva žalobcu. Odvolaciemu súdu navrhuje v napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

31. K odvolaniu žalovaného sa písomne dňa 17.8.2016 vyjadril žalobca, ktorý sa s konštatovaním žalovaného nestotožňuje. Poukazuje pritom na odôvodnenie napadnutého rozsudku a to najmä na stranu č. 15, kde sa súd podrobne zaoberá naliehavým právnym záujmom žalobcu na podanej žalobe. V odôvodnení súd poukazuje na tú skutočnosť, že pokiaľ si v konaní 5Cbi/7/2010 uplatňuje žalovaný voči žalobcovi nespotrebované nájomné za obdobie od 1.6.2010 do 31.12.2028, tejto žalobe predchádzalo zo strany žalovaného odvolanie výpovede z nájmu vo výpovednej lehote a žalovaný súčasne deklaroval, že nájomný vzťah v zmysle nájomnej zmluvy trvá naďalej. Právne postavenie žalobcu vzhľadom aj na túto skutočnosť je neisté. Nie je tiež isté, či žalobca mal v súčasnosti podľa zmluvy o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 postavenie prenajímateľa a žalovaný postavenie nájomcu. Žalobca považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že zmluva o nájme pozemkov zo dňa 29.1.1998 je len jednou zo zmlúv, ktorá sa súčasne uzatvárala medzi žalobcom a žalovaným a podnájomcom predmetu nájmu zmluvy o nájmu pozemkov zo dňa 29.1.1998 Nákupným centrom s. r. o. Bratislava. Medzi Nákupným centrom s. r. o. Bratislava a žalovaným sa vedie na Krajskom súde v Košiciach konanie pod sp. zn. 5Cbi/74/2005, kde sa žalovaný bráni aj tým, že nedošlo k skončeniu podnájomného vzťahu, ktorý bol založený zmluvou o podnájme, pritom ide o ten istý predmet nájmu. Sám žalovaný vykonal viacero právnych úkonov, ktoré si navzájom odporujú, podal výpoveď, zbral výpoveď späť, podal žalobu o zaplatenie nespotrebovaného

nájmu a stále v súpise konkurznej podstaty je ako majetkové právo vedené právo na nájom zo zmluvy o nájme pozemkov zo dňa 29.1.1998. Žalobca je teda toho názoru, že uniesol dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania naliehavého právneho záujmu na podaní žaloby. Vzhľadom na uvedené, žalobca navrhuje odvolaniu nevyhovieť a napadnutý rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdiť.

32. K vyjadreniu žalobcu sa písomne dňa 9.11.2016 vyjadril žalovaný, ktorý uvádza, že v konaní o určenie, či tu právny vzťah je, alebo nie je nestačí, aby právne postavenie žalobcu bolo neisté, nakoľko to sa môže stať istým v konaní na plnenie, ktoré navyše v danom prípade aj prebieha. Žalovaný má za to, že v danom prípade tu neexistuje naliehavý právny záujem na určení, ktoré je predmetom tohto konania a žalobca v tomto smere neuniesol dôkazné bremeno. K námietke žalobcu ohľadom premlčania právneho úkonu - výpovede z nájmovej zmluvy, žalovaný uvádza, že trvá na všetkých svojich doterajších vyjadreniach a že argumentácia žalobcu je absurdná a z uvedeného dôvodu je nedôvodná.

33. K vyjadreniu žalovaného sa písomne dňa 30.1.2017 vyjadril žalobca, ktorý naďalej zotrváva na svojom stanovisku, že žalobca je prenajímateľom predmetnej nehnuteľnosti, aj napriek skutočnosti, že žalovaný túto skutočnosť spochybňuje. Zdôrazňuje, že postup, pri ktorom jeden z účastníkov zmluvného vzťahu sa správa tak ako žalovaný, t. j. na jednej strane potvrdzuje platnosť zmluvného vzťahu a na strane druhej si uplatňuje práva súvisiace so skončením zmluvného vzťahu a vo vzťahu k podnájomníkovi akceptuje jeho užívanie predmetu nájmu a súd by nemal právo posúdiť existenciu zmluvného vzťahu, nemôže byť v právnom štáte akceptovaný. V opačnom prípade by išlo o popretie samotnej podstaty základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 36 ods. 1 listiny základných práv a slobôd.

34. K vyjadreniu žalobcu sa písomne dňa 7.3.2017 vyjadril žalovaný, ktorý uvádza, že žalobcove vyjadrenie zo dňa 30.1.2017 neobsahuje také relevantné skutočnosti, ktoré by osvedčili naliehavý právny záujem žalobcu v tomto konaní. Zotrváva na všetkých doterajších prednesoch.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) [§ 470 ods. 1, 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, bez nariadenia pojednávania, viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1, § 383 C. s. p.), prejednal odvolanie a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné zmeniť,

36. Odvolací súd po oboznámení sa s priebehom doterajšieho konania, obsahom spisu, napadnutým rozhodnutím, podaným odvolaním a vyjadreniami zistil, že súd prvej inštancie rozsudkom, (ktorého prvý a tretí výrok je napadnutý odvolaním), rozhodol tak, že určil, že právny vzťah založený zmluvou o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 uzatvorenou medzi prenajímateľom Bratislavské tlačiarne, a. s., IČO 17 336 414, Bratislava a nájomcom BIANCO NEGRO HOLDING, spol. s r. o. v likvidácii, v konkurze, IČO: 31 338 429, Košice, trvá aj po 31.5.2010 a zároveň zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania. Žaloba bola podaná na súd prvej inštancie dňa 29.10.2010 a ide sa určovací žalobu. Súd prvej inštancie sa preto správne zaoberal existenciou základného predpokladu na rozhodnutie vo veci a to, či je na strane žalobcu daný naliehavý právny záujem podľa vtedy platného ustanovenia § 80 písm. c) O. s. p., resp. či tento naliehavý právny záujem žalobca v priebehu konania preukázal. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca naliehavý právny záujem v časti rozhodnutia, v ktorej žalobe vyhovel preukázal. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s obranou žalovaného, ktorý v priebehu prvoinštančného konania namietal, že u žalobcu absentuje naliehavý právny záujem na určení existencie právneho vzťahu, pretože podľa názoru súdu prvej inštancie žalovaný, po podaní žaloby žalobcom dňa 17.12.2010, uplatnil žalobou v postavení žalobcu proti žalobcovi v postavení žalovaného, a to v konaní vedenom pod sp. zn. 5Cbí/7/2010, nárok na vrátenie nespotrebovaného nájmného za obdobie od 1.6.2010 do 31.12.2028. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že uvedenej žalobe predchádzalo zo strany žalovaného odvolanie výpovede z nájmu vo výpovednej lehote a žalovaný zároveň deklaroval, že nájmný vzťah v zmysle nájmovej zmluvy naďalej trvá a preto ak napriek tomu podal žalobu je potrebné považovať takúto žalobu za účelovú, vrátenie obrany v prejednávanej veci, vzhľadom na sporné, protichodné konanie žalovaného.

Súd na podporu svojich záverov k účelovej obrane žalovaného, v snahe zmariť doposiaľ vykonané dokazovanie v prejednávanej veci s poukazom na ním podanú žalobu o plnenie len dodáva, že aj z konania vedeného pod sp. zn. 5Cbi/74/2005 o určenie pravosti podmienenej pohľadávky, vedenej medzi žalobcom Nákupným centrom s. r. o. Bratislava a žalovaným vyplýva, že obrana žalovaného je okrem iného založená aj na tom, že nedošlo k skončeniu podnájomného vzťahu, ktorý bol založený zmluvou o podnájme (ide o ten istý predmet nájmu ako v zmluve o nájme pozemku uzavretej medzi stranami sporu), čím žalovaný potvrdzuje aj existenciu nájomného vzťahu, od ktorého sa odvíja aj podnájomný vzťah. Z týchto dôvodov žalobe v tejto časti súd prvej inštancie vyhovel.

37. Podľa ustanovenia § 385 ods. 1 C. s. p. na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie, alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

38. Z uvedeného ustanovenia § 385 ods. 1 C. s. p., platného a účinného v čase rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva jednoznačná možnosť odvolaciemu súdu rozhodnúť bez nariadenia pojednávania. Možnosť rozhodnutia odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania sa použije bez ohľadu na formu a spôsob rozhodnutia (Komentár Baricová, Nakladateľstvo C. H. Beck Civilný sporový poriadok čl. 1287). Už pôvodná úprava obsiahnutá v Občiansko súdnom poriadku, najmä po novele Zákona č. 388/2011 Z. z. umožnila odvolaciemu súdu zásadne rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia pojednávania okrem prípadov, keď je potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie, alebo ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Možnosť odvolacieho súdu nenariadiť pojednávanie bolo okrem iného aj vtedy, ak rozsudok súdu prvej inštancie bol napadnutý odvolaním iba z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Možnosť odvolacieho súdu rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania prevzal aj Civilný sporový poriadok, keďže táto sa v súdnej praxi prejavila ako efektívna. Odvolacie súdne konanie je nesporne bez nariadenia pojednávania jednoduchšie, rýchlejšie a hospodárnejšie. Naďalej teda platí, že odvolací súd má možnosť, nie však povinnosť, rozhodovať bez pojednávania a je len na rozhodnutí príslušného senátu odvolacieho súdu či túto možnosť využije. Obligatórne musí byť odvolacie pojednávanie nariadené iba v prípade, ak je potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie, alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Odvolací súd by mal tiež nariadiť pojednávanie a teda považovať to za potrebné v prípade, ak strana v odvolaní namieta, že jej prvoinštančný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a aby takejto strane spravodlivý proces bol umožnený dodatočne.

39. V danom prípade však ani o jeden takýto prípad v prejednávanej veci nejde. Žalovaný v podanom odvolaní uvedenú skutočnosť nenamietal a predmetom odvolacieho konania bol jediný odvolací dôvod a to nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení.

40. Dohovor o ľudských právach a základných slobôd nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonať verejne. Ak teda rozhodol súd prvej inštancie na pojednávaní, odvolací súd zásadne nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd môže rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, ak je rozhodnutie nesprávne vylúčené po právnej stránke.

41. Z týchto dôvodov preto odvolací súd v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 C. s. p. rozhodol o odvolaní žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

42. Z obsahu spisu, ako i z pripojeného spisu Krajského súdu v Košiciach, 5Cbi/7/2010 vyplýva, že počas prebiehajúceho konania, konaného na základe určovacej žaloby podal žalovaný dňa 17.12.2010 žalobu o zaplatenie 2.638.445,69 Eur s príslušenstvom, titulom vrátenia nespotrebovaného nájmu v zmysle zmluvy o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 v znení dodatku č. 1. V konaní pred Krajským súdom v Košiciach, sp. zn. 5Cbi/7/2010 sa žalobca Ing. Alexandra Chapčáková, správkyňa konkurznej podstaty úpadcu BIANCO NEGRO HOLDING, spol. s r. o. v konkurze, Košice domáhal voči žalovanému Bratislavké tlačiarne, a. s. Bratislava zaplatenia predmetnej pohľadávky titulom vrátenia bezdôvodného obohatenia a to plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Z obsahu žaloby vyplýva, že

dňa 29.1.1998 úpadca ako nájomca a žalovaný ako prenajímateľ uzatvorili zmluvu o nájme pozemku (zmluva totožná so zmluvou v tomto konaní). Listom zo dňa 18.2.2010 žalobca v zmysle ustanovenia § 14 ods. 3 Zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní vypovedal nájom založený zmluvou o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998, následkom čoho začala plynúť výpovedná doba nájmu nehnuteľností. Výpoveď bola žalovanému doručená dňa 19.2.2010, žalovaný s výpoveďou zmluvy o nájme pozemkov zo dňa 29.1.1998 nesúhlasil a naďalej trval na zachovaní nájomného vzťahu až do uplynutia 30-ročnej doby nájmu. Listom zo dňa 21.5.2010, doručený žalovanému dňa 25.5.2010 žalobca výpoveď nájmovej zmluvy zo dňa 18.2.2010, danou žalovanému jednostranne odvolal. Súhlas žalovaného s odvolaním výpovede nájmovej zmluvy však žalobcovi v lehote uplynutia 3-mesačnej výpovednej doby, t. j. v lehote do 31.5.2010 doručený nebol. Z týchto dôvodov mal žalobca za to, že vzťah založený zmluvou o nájme pozemku zo dňa 29.1.1998 zanikol ku dňu 31.5.2010. Úpadca, ako nájomca uhradil v prospech žalovaného ako prenajímateľa cenu nájmu i za obdobie po platnom skončení trvania nájmu, t. j. za obdobie od 1.6.2010 do 31.12.2028 v celkovej výške 2.638.445,69 Eur. S poukazom na ustanovenie § 451 OZ žiadal žalobca o vrátenie uvedeného nespotrebovaného nájomného. Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 5Cbi/7/2010-109 zo dňa 26.9.2014 konanie prerušil, až do právoplatného skončenia veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach, pod sp. zn. 5Cbi/6/2010. Z uvedeného teda vyplýva, že konanie o plnenie v súčasnosti stále prebieha (je prerušené až do právoplatného skončenia veci vedenej pred Krajským súdom v Košiciach, pod sp. zn. 5Cbi/6/2010).

43. Odvolací súd konštatuje, že ak žalovaný podal žalobu na plnenie ešte pred skončením predmetného konania o podanej určovacej žalobe a bol by aj daný prípadný naliehavý právny záujem v tomto určovacom konaní, podaním žaloby o plnenie zanikol. Vo všeobecnosti, v prípade konania o plnenie, súd rieši ako prejudiciálnu otázku, či medzi sporovými stranami došlo k porušeniu subjektívneho práva, ktoré zakladá žalobcov nárok na plnenie. Z uvedeného teda vyplýva, že o tomto petite uplatnenom žalobcom v tomto určovacom konaní rozhodne ako o predbežnej otázke Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5Cbi/7/2010.

44. Základným procesným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby, akou je aj žaloba v preskúmanej veci, je v zmysle § 80 písm. c) vtedy platného O. s. p. (dnes ustanovenia § 137 písm. c), d) C. s. p.), existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Súd sa musí zaoberať uvedenou otázkou, t. j. otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe už po začatí konania, pričom naliehavý právny záujem na požadovanom určení musí byť daný aj v čase rozhodovania. Určovacia žaloba predpokladaná uvedenými ustanoveniami je preventívneho charakteru a má miesto jednak tam, kde možno pomocou nej eliminovať stav ohrozenia práva, alebo neistoty v právnom vzťahu ak zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, jednak v prípadoch v ktorých určovacia žaloba účinnjšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámeč, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov strán sporu.

45. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal naliehavý právny záujem, jednak podľa ustanovenia § 80 písm. c) O. s. p., ako ani podľa ustanovenia § 137 písm. c) a d) C. s. p.

46. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobcom požadované určenie nepredstavuje také určenie, ktoré by napriek meritórnemu rozhodnutiu s definitívnou platnosťou aj pre budúcnosť vyriešilo spory medzi stranami sporu, jednak odstránilo spornosť medzi nimi, zamedzilo ďalším sporom a odstránilo právnu neistotu žalobcu voči žalovanému. Uvedené určenie, ktorého sa žalobca domáha v tomto konaní nemôže v žiadnom prípade vytvoriť pevný základ právneho vzťahu medzi stranami sporu a nemá ani spôsobilosť zamedziť ďalším sporom o plnenie. Podaná žaloba o plnenie tak, ako už bolo i vyššie uvedené, podľa odvolacieho súdu bude riešiť celý obsah a dopad právneho vzťahu alebo práva a teda predstavuje komplexný právny prostriedok ochrany práv žalobcu.

47. Z týchto dôvodov preto odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 388 C. s. p. rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

48. O trovách konania rozhodol odvolací súd tak, že s poukazom na ustanovenie § 396 ods. 1, 2, v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 C. s. p. rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti rozhodnutia o trovách prvoinštančného konania zmenil tak, že žalovaný má nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %, nakoľko bol v celom rozsahu úspešný, jednak pred súdom prvej inštancie, ako i v odvolacom konaní.

49. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne(dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).